

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36012456	CPR Plurilingüe Sagrada Familia	Vilagarcía de Arousa	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Música	2º ESO	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	20
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	20
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	23
6. Medidas de atención á diversidade	23
7.1. Concreción dos elementos transversais	24
7.2. Actividades complementarias	25
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	26
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	27
9. Outros apartados	27

1. Introducción

A cultura e as expresións artísticas enténdense e serven como reflexo das sociedades pasadas e presentes. A música, como ben cultural, como linguaxe universal e medio de comunicación non verbal, constitúe un elemento de gran valor na vida das persoas. Ademais, favorece o desenvolvemento integral do ser humano, intervén na súa formación emocional e intelectual, a través do coñecemento do feito musical como manifestación cultural e histórica, e contribúe ao afianzamento dunha postura aberta, reflexiva e crítica no alumnado. Non podemos obviar o desenvolvemento tecnolóxico, que modificou considerablemente os referentes musicais da sociedade grazas á posibilidade dunha escoita simultánea de toda a produción musical mundial a través dos discos, da radio, da televisión, dos xogos electrónicos, do cinema, da publicidade, de Internet etc., así como abriu novas canles para a interpretación e a creación musical.

A materia de Música na educación secundaria obrigatoria fundaméntase e constrúese desde a área de Música e Danza na educación primaria. Agora desenvolveranse as capacidades e as competencias adquiridas nos cursos anteriores e afianzaranse os contidos aprendidos previamente polo alumnado. Na educación secundaria obrigatoria, coa materia de Música, preténdense atinxir os seguintes obxectivos: o primeiro, desenvolver a identidade e a recepción cultural; o segundo e o terceiro contribuír á autoexpresión a través da creación e da interpretación; o cuarto céntrase na produción artística e un quinto obxectivo focalízase especificamente no patrimonio musical e dancístico da Comunidade Autónoma de Galicia.

Os criterios de avaliación da materia fórmulanse como ferramentas para medir o nivel de adquisición das competencias atendendo aos seus compoñentes cognitivo, procedemental e actitudinal. Pola súa parte, os contidos artículanse en tres bloques e integran os coñecementos, destrezas e actitudes necesarios para a consecución dos obxectivos da materia.

Esta Programación Didáctica corresponde ao 3º nivel de concreción curricular e cumpre cos niveis previos.

O CPR plurilingüe Sagrada Familia está situado no contorno do pazo de Vista Alegre, o que lle confire unhas características moi particulares en canto ao espazo físico. Goza dun medio natural de xardíns, patios, bosque e horta de algo máis dunha hectárea, pero tamén das restricións propias dunha parcela e unhas construcións protexidas pola lexislación de patrimonio.

As aulas e as zonas de uso común están distribuídas en catro edificios coñecidos pola comunidade educativa como: pazo, edificio branco, chalé branco e chalé da rotonda. A parcela acolle, ademais, un pequeno campo de fútbol, tres pistas de baloncesto (dúas cubertas por un baixo teito), dous patios de xogos, unha zona de bosque e unha horta. Malia ás peculiaridades do recinto e das construcións, o centro non presenta, na zona de uso do alumnado, practicamente barreiras físicas e as aulas están adaptadas ás necesidades dos grupos. Destacar que todas as aulas dispoñen actualmente de rede WI-FI, equipo informático e taboleiro dixital. A aula de música está amplamente equipada con equipo audiovisual, diverso instrumental Orff, instrumentos de placas e material e recursos diversos.

Polo que respecta á oferta educativa, esta abrangue, en réxime de concerto, dende 4º de Educación Infantil ata 4º de ESO, o que supón que na última década o número de alumnos/as se veu situando ao redor dos 650, procedentes dunhas 465 familias que elixiron maioritariamente o noso centro pola súa educación en valores.

Destacar, finalmente, que o ideario do CPR Plurilingüe Sagrada Familia caracterízase pola promoción dunha formación integral dende a fe e a cultura, a través dos valores filipenses. Trátase de conseguir unha sociedade máis humana e cristiá, polo que o labor docente enfócase cara a unha educación liberadora, auténtica e comprometida coas problemáticas sociais do mundo que lles toca vivir.

Tanto as características e contorna do centro como as características do alumnado se tiveron en conta á hora de crear os principios metodolóxicos.

O curso de 2º da ESO conta con dous grupos. No grupo A, hai 28 alumnos (16 alumnas e 12 alumnos). Segundo os datos recollidos polo Departamento de Orientación, hai varios alumnos que presentan necesidades específicas de apoio educativo.

No grupo B, hai tamén 28 alumnos (12 alumnas e 16 alumnos). Existen varios alumnos e alumnas con necesidades específicas de apoio educativo.

En ambos grupos, estableceranse as medidas de atención á diversidade que corresponda.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Analizar obras de diferentes épocas e culturas identificando as súas principais características estilísticas e establecendo relacións co seu contexto, para valorar o patrimonio musical e dancístico como fonte de gozo e de enriquecemento persoal.	2-3	3		1-2	3	1		1-2
OBX2 - Explorar as posibilidades expresivas de diferentes técnicas musicais e dancísticas, a través de actividades de improvisación, para incorporalas ao repertorio persoal de recursos e desenvolver un criterio de selección das técnicas máis adecuadas á intención expresiva.	1			2	1-3	1	3	3
OBX3 - Interpretar pezas musicais e dancísticas xestionando adecuadamente as emocións e empregando diversas estratexias e técnicas vocais, corporais ou instrumentais, para ampliar as posibilidades de expresión persoal.	1			2	1-3	1	1	3
OBX4 - Crear propostas artístico-musicais, de xeito individual ou grupal, empregando a voz, o corpo, instrumentos musicais e ferramentas tecnolóxicas para potenciar a creatividade e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.	1		3	2	3	1	1-3	3-4
OBX5 - Coñecer, valorar e respectar o patrimonio artístico e musical de Galicia e da contorna, a través das achegas relevantes na cultura e na sociedade galegas, para apreciar a importancia do noso acervo dentro dos procesos de globalización.	1-2	2-3		1	1-3	1	3	1-2-3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Vibracións musicais	Unidade introductoria que servirá para facer a avaliación inicial e interesar ao alumnado polos sons en xeral e a súa produción, facendo fincapé na música como un arte cuxa materia prima é o son, estudando os seus parámetros. Do mesmo xeito, falaremos do ruído e indagarase	17	12	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Vibracións musicais	sobre a contaminación acústica. Coñecerase a voz como instrumento e a clasificación dos instrumentos segundo o elemento vibratorio.	17	12	X		
2	A escritura musical	Nesta unidade traballaremos a representación gráfica e escritura musical dos elementos que conforman a música. As actividades de interpretación ocuparán o centro da unidade. Mergullarémonos nas Bandas Sonoras Orixinais e nos tipos de música no cine.	17	12	X		
3	Descubrinto músicas	A música e danza tradicional e popular de Galicia e das diferentes rexións de España serán o principal obxecto desta unidade. Traballaremos a improvisación a través das Regueifas. Seguiremos afondando nos elementos da linguaxe musical, na clasificación da voz humana e nas agrupacións vocais e instrumentais.	17	12		X	
4	Música, en feminino	Coincidindo coa celebración do Día Internacional da Muller Traballadora, indagaremos nesta unidade sobre distintas personalidades femininas relevantes no mundo da música. Ademais, traballaremos diferentes elementos da linguaxe musical.	17	12		X	
5	Viaxe sonoro	Afondaremos nos elementos da linguaxe musical que permiten modificar a altura. Nesta unidade, estudaremos e interpretaremos algunhas músicas de diferentes lugares do mundo, coa fin de apreciar as súas características e as súas influencias. Afondaremos tamén en certos rasgos específicos da nosa cultura musical e dancística.	16	11			X
6	Compoñemos	Recopilaremos todo o estudado ó longo do curso para crear, partindo da improvisación, as nosas propias composicións a partires do estudo da textura, a forma e a harmonía. Ademais, nesta unidade, achegarémonos ás principais correntes da música actual, desenvolvendo a capacidade crítica do alumnado.	16	11			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Vibracións musicais	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Identificar os trazos máis relevantes de diferentes obras musicais e dancísticas	PE	50
CA1.3 - Ler, escoitar e analizar partituras sinxelas, a través de diferentes soportes audiovisuais, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical.	Analizar partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA3.2 - Identificar as características e os elementos técnicos de propostas musicais da nosa cultura e doutras, analizando os aspectos comúns e as diferenzas entre elas.	Identificar as características máis comúns e os elementos técnicos básicos das propostas musicais estudadas.		
CA3.5 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Identificar as características básicas culturais, sociais e da linguaxe musical da música e danza galega e da nosa contorna, con actitude de respecto		
CA1.2 - Explicar cun vocabulario apropiado e cunha actitude aberta e respectuosa as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas estudadas, así como as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Explicar con vocabulario musical básico e cunha actitude aberta e respectuosa as propostas estudadas e as funcións desempeñadas por algunhas producións musicais e dancísticas.	TI	50
CA1.4 - Apreciar a importancia do silencio, da concentración e da atención para traballar a escoita activa, así como crear un marco de respecto aplicando as normas de comportamento individual e grupal.	Manter silencio, concentración e atención na escoita activa, aplicando as normas de comportamento individual e grupal.		
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas.	Participar activamente nas interpretacións propostas na unidade		
CA2.2 - Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, con axuda		
CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escoita e aprendizaxe, así como mostrando iniciativa nos procesos creativos e interpretativos.	Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, con apoio, valorando os ensaios		
CA2.5 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración e o respecto cara aos demais.	Interpretar pezas musicais e dancísticas sinxelas, dentro da aula		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.6 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais, con actitude inclusiva e cohesionadora.	Desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais		
CA3.4 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, usando medios audiovisuais e tecnoloxías dixitais.	Participar activamente na execución de propostas artístico-musicais colaborativas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O silencio, o son, o ruído e a escoita activa. Sensibilidade ante a polución sonora e a creación de ambientes saudables de escoita.   - Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.   - Normas de comportamento básicas na recepción musical: respecto e valoración.   - Repertorio vocal, instrumental ou corporal, individual ou grupal, de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.   - Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.   - Técnicas de improvisación guiada e libre.   - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas de interpretación.   - A voz e os instrumentos: clasificación xeral por familias e características. Principais agrupacións musicais.   - O son e a música nos medios audiovisuais e as tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
2	A escritura musical	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Identificar os trazos máis relevantes de diferentes obras musicais e dancísticas	PE	50
CA1.3 - Ler, escoitar e analizar partituras sinxelas, a través de diferentes soportes audiovisuais, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical.	Analizar partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Identificar as características e os elementos técnicos de propostas musicais da nosa cultura e doutras, analizando os aspectos comúns e as diferenzas entre elas.	Identificar as características máis comúns e os elementos técnicos básicos das propostas musicais estudadas.		
CA3.5 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Identificar as características básicas culturais, sociais e da linguaxe musical da música e danza galega e da nosa contorna, con actitude de respecto		
CA1.2 - Explicar cun vocabulario apropiado e cunha actitude aberta e respectuosa as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas estudadas, así como as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Explicar con vocabulario musical básico e cunha actitude aberta e respectuosa as propostas estudadas e as funcións desempeñadas por algunhas producións musicais e dancísticas	TI	50
CA1.4 - Apreciar a importancia do silencio, da concentración e da atención para traballar a escoita activa, así como crear un marco de respecto aplicando as normas de comportamento individual e grupal.	Manter silencio, concentración e atención na escoita activa, aplicando as normas de comportamento individual e grupal.		
CA2.3 - Ler partituras sinxelas, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, demostrando coñecemento dos elementos estudados, así como habilidades musicais básicas individuais e grupais.	Ler partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escoita e aprendizaxe, así como mostrando iniciativa nos procesos creativos e interpretativos.	Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, con apoio, valorando os ensaios		
CA2.5 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración e o respecto cara aos demais.	Interpretar pezas musicais e dancísticas sinxelas, dentro da aula		
CA2.6 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais, con actitude inclusiva e cohesionadora.	Desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais		
CA3.3 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, das diferentes culturas estudadas, valorando e mantendo unha actitude de respecto cara ao patrimonio artístico das diferentes culturas que conforman o mundo.	Interpretar pezas musicais e dancísticas sinxelas, mantendo unha actitude de respecto cara as diferentes culturas		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, usando medios audiovisuais e tecnoloxías dixitais.	Participar activamente na execución de propostas artístico-musicais colaborativas		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Elementos básicos da linguaxe musical. Parámetros do son, intervalos, escalas musicais e acordes básicos.   - Compositoras e compositores, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención aos da Comunidade Autónoma de Galicia.   - Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.   - Normas de comportamento básicas na recepción musical: respecto e valoración.   - A partitura: identificación e aplicación de graffas convencionais e non convencionais, lectura e escritura musical.   - Coñecemento práctico da linguaxe musical como instrumento efectivo nas actividades de creación e interpretación: lectura rítmica e melódica en clave de sol, claves, células rítmicas básicas nos compases simples e compostos. Signos que modifican a duración.   - Repertorio vocal, instrumental ou corporal, individual ou grupal, de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.   - Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.   - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas de interpretación.   - O son e a música nos medios audiovisuais e as tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
3	Descubriendo músicas	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Identificar os trazos máis relevantes de diferentes obras musicais e dancísticas	PE	50
CA1.3 - Ler, escoitar e analizar partituras sinxelas, a través de diferentes soportes audiovisuais, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical.	Analizar partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Identificar as características e os elementos técnicos de propostas musicais da nosa cultura e doutras, analizando os aspectos comúns e as diferenzas entre elas.	Identificar as características máis comúns e os elementos técnicos básicos das propostas musicais estudadas		
CA3.5 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Identificar as características básicas culturais, sociais e da linguaxe musical da música e danza galega e da nosa contorna, con actitude de respecto.		
CA1.2 - Explicar cun vocabulario apropiado e cunha actitude aberta e respectuosa as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas estudadas, así como as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Explicar con vocabulario musical básico e cunha actitude aberta e respectuosa as propostas estudadas e as funcións desempeñadas por algunhas producións musicais e dancísticas.	TI	50
CA1.4 - Apreciar a importancia do silencio, da concentración e da atención para traballar a escoita activa, así como crear un marco de respecto aplicando as normas de comportamento individual e grupal.	Manter silencio, concentración e atención na escoita activa, aplicando as normas de comportamento individual e grupal.		
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas.	Participar activamente nas interpretacións propostas na unidade		
CA2.2 - Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, con axuda		
CA2.3 - Ler partituras sinxelas, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, demostrando coñecemento dos elementos estudados, así como habilidades musicais básicas individuais e grupais.	Ler partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA2.6 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais, con actitude inclusiva e cohesionadora.	Desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais		
CA2.7 - Interpretar e crear a través da voz, do corpo ou dos instrumentos, de maneira individual ou en grupo, diferentes pezas musicais, escénicas e dancísticas con elementos propios da cultura galega.	Interpretar e crear, a través da voz, do corpo ou dos instrumentos, pezas musicais, escénicas e dancísticas sinxelas con, polo menos, un elemento propio da cultura galega.		
CA3.1 - Valorar a importancia do noso patrimonio musical e dancístico tradicional e popular, así como o doutras culturas musicais do mundo, sendo consciente da súa relevancia e influencia na evolución da música ata a actualidade.	Valorar a importancia do patrimonio musical e dancístico tradicional e popular galego, así como o doutras culturas musicais do mundo.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, usando medios audiovisuais e tecnoloxías dixitais.	Participar activamente na execución de propostas artístico-musicais colaborativas.		
CA3.6 - Utilizar as características e os elementos propios da cultura musical galega como base para crear diferentes composicións musicais, escénicas e/ou dancísticas executadas a través da voz, do corpo ou dos instrumentos.	Utilizar algunha característica e elemento propio da cultura musical galega para crear produtos artístico-musicais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Elementos básicos da linguaxe musical. Parámetros do son, intervalos, escalas musicais e acordes básicos.   - Obras musicais e dancísticas características do patrimonio cultural e musical galego, español ou do mundo: análise, descrición e valoración dos seus trazos básicos.   - Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.   - Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.   - Normas de comportamento básicas na recepción musical: respecto e valoración.   - A partitura: identificación e aplicación de grafías convencionais e non convencionais, lectura e escritura musical.   - Coñecemento práctico da linguaxe musical como instrumento efectivo nas actividades de creación e interpretación: lectura rítmica e melódica en clave de sol, claves, células rítmicas básicas nos compases simples e compostos. Signos que modifican a duración.   - Repertorio vocal, instrumental ou corporal, individual ou grupal, de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.   - Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.   - Técnicas de improvisación guiada e libre.   - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas de interpretación.   - A voz e os instrumentos: clasificación xeral por familias e características. Principais agrupacións musicais.   - As músicas tradicionais en España e a súa diversidade cultural: instrumentos, cancións, danzas e bailes. Estudo das súas características e interpretación.   - A música en Galicia: instrumentos, formas tradicionais, danzas e xéneros tradicionais, populares e urbanos. Análise, interpretación e creación.

UD	Título da UD	Duración
4	Música, en feminino	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Identificar os trazos máis relevantes de diferentes obras musicais e dancísticas	PE	50
CA1.3 - Ler, escoitar e analizar partituras sinxelas, a través de diferentes soportes audiovisuais, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical.	Analizar partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA3.2 - Identificar as características e os elementos técnicos de propostas musicais da nosa cultura e doutras, analizando os aspectos comúns e as diferenzas entre elas.	Identificar as características máis comúns e os elementos técnicos básicos das propostas musicais estudadas.		
CA3.5 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Identificar as características básicas culturais, sociais e da linguaxe musical da música e danza galega e da nosa contorna, con actitude de respecto.		
CA1.2 - Explicar cun vocabulario apropiado e cunha actitude aberta e respectuosa as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas estudadas, así como as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Explicar con vocabulario musical básico e cunha actitude aberta e respectuosa as propostas estudadas e as funcións desempeñadas por algunhas producións musicais e dancísticas.	TI	50
CA1.4 - Apreciar a importancia do silencio, da concentración e da atención para traballar a escoita activa, así como crear un marco de respecto aplicando as normas de comportamento individual e grupal.	Manter silencio, concentración e atención na escoita activa, aplicando as normas de comportamento individual e grupal.		
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas.	Participar activamente nas interpretacións propostas na unidade		
CA2.2 - Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, con axuda		
CA2.3 - Ler partituras sinxelas, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, demostrando coñecemento dos elementos estudados, así como habilidades musicais básicas individuais e grupais.	Ler partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escoita e aprendizaxe, así como mostrando iniciativa nos procesos creativos e interpretativos.	Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, con apoio, valorando os ensaios		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración e o respecto cara aos demais.	Interpretar pezas musicais e dancísticas sinxelas, dentro da aula		
CA2.6 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais, con actitude inclusiva e cohesionadora.	Desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais		
CA3.3 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, das diferentes culturas estudadas, valorando e mantendo unha actitude de respecto cara ao patrimonio artístico das diferentes culturas que conforman o mundo.	Interpretar pezas musicais e dancísticas sinxelas, mantendo unha actitude de respecto cara as diferentes culturas.		
CA3.4 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, usando medios audiovisuais e tecnoloxías dixitais.	Participar activamente na execución de propostas artístico-musicais colaborativas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Elementos básicos da linguaxe musical. Parámetros do son, intervalos, escalas musicais e acordes básicos.   - Texturas monofónicas e polifónicas, melodía acompañada. Formas musicais: motivo, frase, formas binarias, ternarias, forma rondó, formas musicais da canción popular urbana.   - Obras musicais e dancísticas características do patrimonio cultural e musical galego, español ou do mundo: análise, descrición e valoración dos seus trazos básicos.   - Compositoras e compositores, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención aos da Comunidade Autónoma de Galicia.   - Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.   - Normas de comportamento básicas na recepción musical: respecto e valoración.   - A partitura: identificación e aplicación de grafías convencionais e non convencionais, lectura e escritura musical.   - Coñecemento práctico da linguaxe musical como instrumento efectivo nas actividades de creación e interpretación: lectura rítmica e melódica en clave de sol, claves, células rítmicas básicas nos compases simples e compostos. Signos que modifican a duración.   - Repertorio vocal, instrumental ou corporal, individual ou grupal, de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.   - Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.   - Técnicas de improvisación guiada e libre.   - Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas de interpretación.   - O son e a música nos medios audiovisuais e as tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
5	Viaxe sonoro	11

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Identificar os trazos máis relevantes de diferentes obras musicais e dancísticas	PE	50
CA1.3 - Ler, escoitar e analizar partituras sinxelas, a través de diferentes soportes audiovisuais, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical.	Analizar partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA3.2 - Identificar as características e os elementos técnicos de propostas musicais da nosa cultura e doutras, analizando os aspectos comúns e as diferenzas entre elas.	Identificar as características máis comúns e os elementos técnicos básicos das propostas musicais estudadas.		
CA3.5 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Identificar as características básicas culturais, sociais e da linguaxe musical da música e danza galega e da nosa contorna, con actitude de respecto.		
CA1.2 - Explicar cun vocabulario apropiado e cunha actitude aberta e respectuosa as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas estudadas, así como as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Explicar con vocabulario musical básico e cunha actitude aberta e respectuosa as propostas estudadas e as funcións desempeñadas por algunhas producións musicais e dancísticas.	TI	50
CA1.4 - Apreciar a importancia do silencio, da concentración e da atención para traballar a escoita activa, así como crear un marco de respecto aplicando as normas de comportamento individual e grupal.	Manter silencio, concentración e atención na escoita activa, aplicando as normas de comportamento individual e grupal.		
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas.	Participar activamente nas interpretacións propostas na unidade		
CA2.2 - Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, con axuda		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Ler partituras sinxelas, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, demostrando coñecemento dos elementos estudados, así como habilidades musicais básicas individuais e grupais.	Ler partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA2.6 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais, con actitude inclusiva e cohesionadora.	Desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais		
CA2.7 - Interpretar e crear a través da voz, do corpo ou dos instrumentos, de maneira individual ou en grupo, diferentes pezas musicais, escénicas e dancísticas con elementos propios da cultura galega.	Interpretar e crear, a través da voz, do corpo ou dos instrumentos, pezas musicais, escénicas e dancísticas sinxelas con, polo menos, un elemento propio da cultura galega.		
CA3.1 - Valorar a importancia do noso patrimonio musical e dancístico tradicional e popular, así como o doutras culturas musicais do mundo, sendo consciente da súa relevancia e influencia na evolución da música ata a actualidade.	Valorar a importancia do patrimonio musical e dancístico tradicional e popular galego, así como o doutras culturas musicais do mundo.		
CA3.4 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, usando medios audiovisuais e tecnoloxías dixitais.	Participar activamente na execución de propostas artístico-musicais colaborativas.		
CA3.6 - Utilizar as características e os elementos propios da cultura musical galega como base para crear diferentes composicións musicais, escénicas e/ou dancísticas executadas a través da voz, do corpo ou dos instrumentos.	Utilizar algunha característica e elemento propio da cultura musical galega para crear produtos artístico-musicais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Elementos básicos da linguaxe musical. Parámetros do son, intervalos, escalas musicais e acordes básicos.   - Texturas monofónicas e polifónicas, melodía acompañada. Formas musicais: motivo, frase, formas binarias, ternarias, forma rondó, formas musicais da canción popular urbana.   - Obras musicais e dancísticas características do patrimonio cultural e musical galego, español ou do mundo: análise, descrición e valoración dos seus trazos básicos.   - Compositoras e compositores, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención aos da Comunidade Autónoma de Galicia.   - Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.   - Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.   - Normas de comportamento básicas na recepción musical: respecto e valoración.   - A partitura: identificación e aplicación de grafías convencionais e non convencionais, lectura e escritura musical.   - Coñecemento práctico da linguaxe musical como instrumento efectivo nas actividades de creación e

Contidos

- interpretación: lectura rítmica e melódica en clave de sol, claves, células rítmicas básicas nos compases simples e compostos. Signos que modifican a duración.
- Repertorio vocal, instrumental ou corporal, individual ou grupal, de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.
- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas de interpretación.
- Ferramentas dixitais para a creación musical: manexo de secuenciadores e editores de partituras.
- A música en Galicia: instrumentos, formas tradicionais, danzas e xéneros tradicionais, populares e urbanos. Análise, interpretación e creación.
- Tradicións musicais e dancísticas doutras culturas do mundo: características e funcións. Instrumentos, cancións, danzas e bailes en África, Asia, América, Europa e Oceanía.
- O son e a música nos medios audiovisuais e as tecnoloxías dixitais.

UD	Título da UD	Duración
6	Compoñemos	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escoita ou no seu visionamento.	Identificar os trazos máis relevantes de diferentes obras musicais e dancísticas	PE	50
CA1.3 - Ler, escoitar e analizar partituras sinxelas, a través de diferentes soportes audiovisuais, identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical.	Analizar partituras sinxelas con apoio (esquema das notas, figuras e compases)		
CA3.2 - Identificar as características e os elementos técnicos de propostas musicais da nosa cultura e doutras, analizando os aspectos comúns e as diferenzas entre elas.	Identificar as características máis comúns e os elementos técnicos básicos das propostas musicais estudadas.		
CA3.5 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.	Identificar as características básicas culturais, sociais e da linguaxe musical da música e danza galega e da nosa contorna, con actitude de respecto.		
CA1.2 - Explicar cun vocabulario apropiado e cunha actitude aberta e respectuosa as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas estudadas, así como as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.	Explicar con vocabulario musical básico e cunha actitude aberta e respectuosa as propostas estudadas e as funcións desempeñadas por algunhas producións musicais e dancísticas.	TI	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Apreciar a importancia do silencio, da concentración e da atención para traballar a escoita activa, así como crear un marco de respecto aplicando as normas de comportamento individual e grupal.	Manter silencio, concentración e atención na escoita activa, aplicando as normas de comportamento individual e grupal.		
CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas.	Participar activamente nas interpretacións propostas na unidade		
CA2.2 - Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas máis adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.	Expresar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, con axuda		
CA2.6 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais, con actitude inclusiva e cohesionadora.	Desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais		
CA3.1 - Valorar a importancia do noso patrimonio musical e dancístico tradicional e popular, así como o doutras culturas musicais do mundo, sendo consciente da súa relevancia e influencia na evolución da música ata a actualidade.	Valorar a importancia do patrimonio musical e dancístico tradicional e popular galego, así como o doutras culturas musicais do mundo.		
CA3.4 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubriendo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional, usando medios audiovisuais e tecnoloxías dixitais.	Participar activamente na execución de propostas artístico-musicais colaborativas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Elementos básicos da linguaxe musical. Parámetros do son, intervalos, escalas musicais e acordes básicos.   - Texturas monofónicas e polifónicas, melodía acompañada. Formas musicais: motivo, frase, formas binarias, ternarias, forma rondó, formas musicais da canción popular urbana.   - Obras musicais e dancísticas características do patrimonio cultural e musical galego, español ou do mundo: análise, descrición e valoración dos seus trazos básicos.   - Compositoras e compositores, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención aos da Comunidade Autónoma de Galicia.   - Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.   - Normas de comportamento básicas na recepción musical: respecto e valoración.   - A partitura: identificación e aplicación de grafías convencionais e non convencionais, lectura e escritura musical.   - Repertorio vocal, instrumental ou corporal, individual ou grupal, de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.

Contidos

- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudo e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas de interpretación.
- Ferramentas dixitais para a creación musical: manexo de secuenciadores e editores de partituras.
- A voz e os instrumentos: clasificación xeral por familias e características. Principais agrupacións musicais.
- Músicas populares, urbanas e contemporáneas: análise, interpretación e creación dun proxecto propio baseado nos estilos estudados.
- O son e a música nos medios audiovisuais e as tecnoloxías dixitais.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia de música ten un carácter práctico que require a utilización de diversas técnicas metodolóxicas mesturadas coa aprendizaxe teórica.

Tal e como se concreta nas unidades que conforman a programación de aula, a materia impartirase tendo en conta pois, as estratexias e técnicas metodolóxicas máis axeitadas para o proceso de ensinanza e aprendizaxe dos distintos contidos, partindo dunha metodoloxía activa, participativa e integradora. Un dos puntos principais da metodoloxía utilizada será partir dos coñecementos previos do alumando, de maneira que, os novos coñecementos se conecten e completen os que xa se posúen. Búscase aprender facendo, partindo da práctica para chegar á teoría.

Nas situacións de aprendizaxe deseñadas, empréganse os seguintes métodos:

1. Método expositivo: empregado para presentar os distintos temas.
2. Método por descubrimento guiado: ten como protagonista ao alumnado quen, partindo das orientacións do profesorado, manexa e elabora os seus propios coñecementos de xeito activo e autónomo. A metodoloxía adopta distintas modalidades segundo as situacións a tratar:
  - Audición: aprendizaxe por descubrimento centrado no desenvolvemento de habilidades vinculadas coa escoita (educación auditiva e discriminación dos parámetros do son; actividades de audición como vía de acceso aos contidos conceptuais da linguaxe musical e ao coñecemento de distintos tipos de música).
  - -Expresión musical: aprendizaxe por descubrimento centrado nas habilidades de interpretación (aprendizaxe por imitación, onde a repetición do modelo, ben sexa vocal, instrumental ou corporal, exposto pola profesora, constitúe a base da actividade práctica; interiorización do ritmo a través do movemento; actividades de improvisación; emprego da voz, dos instrumentos e percusión corporal; lectura de ritmos por medio de diferentes métodos.)
  - -Creatividade: utilización da música como vía de propia expresión, a música como un linguaxe. O alumno é o protagonista que utiliza as diferentes posibilidades da música de forma creativa para a expresión. Actitude aberta do profesorado ante a variedade de propostas.
3. Aprendizaxe cooperativo e colaborativo: aprendizaxe interactivo orientado a acción no que o alumnado, mediante pequenos grupos de traballo, planifica, diseña e realiza unha serie de actividades a partir da aplicación de aprendizaxes adquiridos e o uso efectivo de recursos. Os estudantes son responsables da súa aprendizaxe e do dos seus compañeiros nunha estratexia de (co)responsabilidade para alcanzar metas e incentivos grupais. Inclúense aquí as interpretacións e composicións grupais elaboradas con diferentes técnicas; traballos de indagación e investigación sobre contidos da materia; análise de documentos, gráficos e partituras; traballos expositivos.
4. Aprendizaxe baseado en proxectos: realizaranse proxectos interdisciplinares e transversais nos que o alumnado aplique o aprendido a situacións reais, contextualizando así a aprendizaxe.

Segundo a natureza das unidades e os distintos tipos de actividades, utilizaranse distintas fases nas que se

combinaran os métodos anteriormente expostos:

- Fase de introdución e motivación: de curta duración, a dinámica ten por finalidade introducir os contidos e analizar os coñecementos e experiencias previas do alumnado acerca do tema.
- Fase de desenvolvemento: a profesora sirve de guía e exposición da información seleccionada e organizada ao alumnado nas primeiras sesións e como repaso e síntese de conceptos no transcurso da unidade. Inclúe unha fase exemplificativa que consiste na realización por parte da profesora de demostracións prácticas ou visionados de vídeos de curta duración.
- Fase de consolidación: de duración significativa, o alumno/a é o protagonista. Baséase na realización de actividades sobre os conceptos tratados nas fases anteriores. A participación activa no eido interpretativo vocal, instrumental e corporal, así como de creación, enmárcase nesta terceira fase. Inclúense nesta fase as actividades de avaliación.

Contéplase tamén a realización de actividades de reforzo e ampliación, que se realizarán ó longo da unidade cando sexa preciso.

Así mesmo, terase en conta a través dos contidos transversais, a relación da materia de Música con outras materias, tales como: Educación Plástica, Visual e Audiovisual, xa que se comparten competencias de índole artística; Matemáticas, polas proporcións do ritmo, da estrutura musical e das calidades físicas do son; as linguas, polas fusións que se producen entre os textos, as melodías e os ritmos; Xeografía e Historia, para entender os contextos nos que se desenvolven as diferentes obras e creacións musicais; Educación Dixital, polo manexo de diferentes ferramentas dixitais para a recepción e creación musical.

Outras decisións metodolóxicas:

- Agrupamentos: En función das necesidades que suscite a resposta á diversidade e a heteroxeneidade das actividades de ensinanza-aprendizaxe, poderanse realizar diferentes variantes de agrupamentos. Así, partindo do agrupamento máis común (grupo clase) e combinado co traballo individual, acudirase aos grupos flexibles cando así o requiran as tarefas concretas ou cando se busque a constitución de equipos de traballo para diversos proxectos ou actividades. O tipo de agrupamento máis operativo decidirase, en calquera caso, á vista das peculiaridades e necesidades concretas do alumnado.
- Tempos: de acordo a metodoloxía proposta, a estrutura dos tempos de cada sesión estará condicionada polas actividades programadas.
- Espazos: utilizarase a propia aula, (2º ESO A ou 2º ESO B) e a aula de música. Nalgunha actividade específica poderanse utilizar outros espazos do centro tales como o patio, salón, etc.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Instrumentos de láminas e instrumentos Orff
Teclado
Obxectos sonoros
Variedade de instrumentos: guitarra, trombón...
Vídeo proxector e pantalla
Lousa dixital
Ordenadores e chromebooks para o emprego de recursos informáticos
Material audiovisual

Software musical variado
Páxinas web de contido musical
Obras musicais en MP3 ou servizos dixitais de música
Classroom
Apuntes facilitados pola profesora
Fichas de traballo e explicativas
Partituras
Variedade de xogos musicais
Musicogramas
Textos (literarios, letras de cancións)

Tendo en conta a formulación xeral de intervención educativa e o modelo didáctico proposto no que non se contempla libro de texto, os criterios de selección dos materiais didácticos están orientados a proporcionar unha resposta efectiva, podendo distinguir consecuentemente un amplo abanico de recursos nos que se inclúe material musical, material de soporte e material impreso.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Como punto de referencia para as decisións curriculares nas programación de aula, levarase a cabo nos primeiros días de clase unha avaliación inicial ou diagnóstica co fin de coñecer e valorar as ideas previas do alumnado.

Para o deseño da avaliación inicial contémpplanse técnicas de avaliación como a comprobación específica de coñecementos previos e gustos musicais mediante instrumentos de avaliación como o test e a enquisa. Consecuencia dos resultados, poderanse adoptar medidas individuais ou colectivas como as que seguen:

- adecuación do grao mínimo de consecución dos criterios de avaliación;
- reforzos nos diferentes bloques de contidos;
- -adaptación dos instrumentos e das rúbricas;
- incidir na coordinación co titor/a;
- realización de actividades de ampliación ou reforzo con máis frecuencia;
- potenciar a interdisciplinariedade e a transversalidade;
- adaptar o repertorio a traballar aos gustos e intereses do alumnado.

No caso de que un alumno/a requira de atención educativa específica, será o Departamento de Orientación o que informará á familia.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	17	17	17	17	16	16	100
Proba escrita	50	50	50	50	50	50	50
Táboa de indicadores	50	50	50	50	50	50	50

Criterios de cualificación:

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua, formativa e integradora. Os referentes para a comprobación do grado de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos serán os criterios de avaliación. A avaliación enténdese, polo tanto, como un instrumento para medir non só os resultados, senón como un elemento esencial e indisoluble dos procesos de ensino e aprendizaxe. En este sentido, as estratexias para avaliar comprenden:

- Observación sistemática e continuada do alumno/a na clase, o que nos permitirá valorar:
  - Nivel de participación e implicación nas actividades tanto do grupo como de cada alumno.
  - Respecto polas normas de convivencia para o bo funcionamento do grupo e desenvolvemento das actividades.
  - As capacidades de interpretación, improvisación e creación na práctica instrumental e vocal.
  - Desenvolvemento da escoita activa e participativa nas actividades de audición e creación.
- Seguimento do proceso de aprendizaxe conceptual a través dos seguintes instrumentos:
  - -Caderno de traballo/classroom, onde se reflectirán as actividades e tarefas que responden aos diversos obxectivos programados.
  - -Revisión e análise das actividades e traballos realizados.
  - -Intercambios orais: preguntas en clase, diálogos, coloquios, debates e postas en común.
  - -Exercicios prácticos que son un medio necesario para observar se o alumnado é capaz de entender, asimilar e explicar os contidos tratados na aula.
  - -Probas escritas
- Valoración da capacidade de indagación e procura de información na realización de:
  - -Traballos e actividades así como as reflexións e conclusións ás que chegan.

Para acadar a cualificación total do trimestre levarase a cabo un rexistro que terá en conta todos os instrumentos de avaliación, a saber:

1. Contidos teóricos: Durante cada avaliación faranse polo menos dúas probas escritas sobre os contidos tratados nas unidades didácticas. Estas probas serán puntuadas do 0 ó 10. A media aritmética de estas probas suporá o 50% da nota final. A materia que entra na proba será fixada pola profesora. As características e tipo de exame dependerá dos contidos de cada unidade e serán similares ós traballados na clase. En todo caso, as características do exame sempre serán comunicadas ó alumnado con anterioridade suficiente para a súa preparación.

Estas probas poderán ser adaptadas segundo os casos de atención á diversidade especificados e acordados co Departamento de Orientación e os informes pertinentes.

O alumnado que faga uso de diversas técnicas para copiar nas probas escritas terá suspensa á avaliación e perderá o dereito de facer recuperación, polo que irá directamente ós exames finais de xuño con esa avaliación. Se o alumno/a é descuberto copiando nos exames finais de xuño suspenderá a materia.

2. Contidos prácticos e actitudinais: as actividades de interpretación instrumental, vocal, danza, exercicios prácticos de lectura rítmica/melódica, traballo na aula e na casa, interese, actitude de respecto e colaboración e traballos a presentar individuais e/ou colectivos, constituirán un 50% da nota final. Serán puntuados do 0 ó 10 mediante a

observación sistemática con rúbricas ou táboas de indicadores.

Teranse en conta os diferentes niveis do alumnado, polo que se facilitarán as medidas necesarias para aquel alumnado que o precise.

Os traballos entregados fóra de prazo, terán unha cualificación de 0. Neste caso, poderase ampliar o prazo de entrega podendo obter como máxima cualificación un 5.

Coa finalidade de adaptarse ás características do grupo, posibles cambios no calendario, dificultades coa materia, etc., poderase modificar a porcentaxe de cada un dos apartados, sempre en consenso co alumnado. Calquera modificación quedará reflectida no Rexistro de avaliación da práctica docente e nas actas do departamento.

De acordo ao Proxecto de mellora da competencia lingüística que se desenvolve no centro, os traballos e probas escritas incidirán nas catro destrezas lingüísticas dos alumnos/as (comprensión oral, comprensión escrita, expresión oral e expresión escrita). Valorarase tamén a corrección á hora de expresarse, polo que nestes apartados descontarase unha décima (0.1) por cada falta de ortografía ata un máximo dun punto. Daráselle ós alumnos que o desexen a oportunidade de recuperar a súa nota: terán que facer un traballo ortográfico (regra incumplida, definicións de palabras mal escritas, palabras da mesma familia...) que poderá ser entregado antes da avaliación.

A cualificación da avaliación farase a partir da media ponderada dos valores obtidos da aplicación dos instrumentos de avaliación expostos anteriormente. Para superar a materia de Música de 2º da ESO a suma das porcentaxes acumuladas na nota de avaliación non será inferior a un 5 sobre 10. Os resultados da avaliación expresaranse por medio de cualificacións, nos seguintes termos: Insuficiente (IN), Suficiente (SU), Ben (BE), Notable (NT) e Sobresáinte (SB), considerándose cualificación negativa o Insuficiente e positivas todas as demais. Estas cualificacións irán acompañadas dunha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, aplicándose neste caso as seguintes correspondencias: Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4. Suficiente: 5. Ben: 6. Notable: 7 ou 8. Sobresáinte: 9 ou 10. Cando un alumno supere en 0,5 a nota redonda farase un redondeo á alta e con menos á baixa.

A cualificación da avaliación final obterase do resultado da aplicación das seguintes porcentaxes dos tres trimestres:

1º trimestre: 34%

2º trimestre: 34%

3º trimestre: 32%

Aquel alumno/a que teña superadas as tres avaliacións terá automaticamente aprobada a materia.

Os criterios de cualificación fixados para a avaliación final son os seguintes:

- Se ten todas as avaliacións aprobadas, farase a media en xuño collendo as notas que figuraron no boletín en cada unha das avaliacións. Cando un alumno/a supere en 0,5 a nota, realizarase un redondeo á alta e, en caso contrario, á baixa.
- Se suspendeu algunha avaliación, para facer a media en xuño, colleremos nesa avaliación a nota recalculada coa nota da recuperación, aplicando o sistema de avaliación.
- O alumno/a que non teña superada algunha das avaliacións e non a recuperara non poderá aprobar a materia sacando como máximo un 4.

Criterios de recuperación:

Cada avaliación non superada terá a oportunidade dunha proba de recuperación. A recuperación farase despois de ter posta a nota de avaliación.

No caso de ter suspensa a avaliación será preciso recuperar as probas, traballos ou actividades prácticas nas que non haxa acadado os mínimos esixibles e polo tanto teñan unha calificación inferior a 5.

En calquera dos casos, a suma das porcentaxes acumuladas na nota de recuperación da avaliación non será inferior a 5 sobre 10. As recuperacións serán sobre 10.

Os contidos avaliados son independentes, polo que é posible suspender a primeira e/ou segunda avaliación e aprobar os outros trimestres.

No caso da 3ª avaliación, o alumno/a que non a supere acudirá directamente ó exame de xuño coa parte ou partes suspensas.

O alumnado que, despois das recuperacións de cada unha das avaliacións, siga con algunha avaliación negativa, terá unha nova oportunidade de recuperación da parte pendente nun exame final en xuño, seguindo os criterios anteriormente descritos.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O seguimento do alumnado con materias pendentes quedará recollido trimestralmente no Plan de alumnado con materias pendentes.

6. Medidas de atención á diversidade

O obxectivo fundamental é asegurar a normalización, inclusión e non-discriminación deste alumnado coa fin de que poida acceder a unha educación de calidade con igualdade de condicións.

Estudiaranse as circunstancias concretas de cada caso, con especial atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, tendo en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, establecendo as liñas educativas a seguir e garantindo así os apoios necesarios. Para elo, a función da coordinación entre docentes, alumnado e familias é fundamental a través da titoría.

Como medidas ordinarias, organizativas, para o alumnado que presenta dificultades específicas de aprendizaxe, ofreceranse diferentes formas de organización dos espazos e tempos da clase, favorecendo que todo o alumnado poida seguir as explicacións e actividades propostas e responder así as súas necesidades.

No relativo ás medidas curriculares, a materia de Música non conta con ningún programa de diversificación curricular, polo que se adoptarán as medidas de reforzo e os cambios metodolóxicos necesarios segundo as indicacións do Departamento de Orientación.

Para o alumnado que presenta dificultades específicas de aprendizaxe realizaremos as adaptacións oportunas nos instrumentos de avaliación, indicadores de logro ou criterios de cualificación, atendendo ás características e necesidades do alumnado. Ademais, realizaranse medidas de apoio personalizado para o alumnado con necesidade específica de apoio educativo, e para aqueles que permanezan un ano máis no mesmo curso, coa fin de permitir a todo o alumnado o desenvolvemento das competencias clave previsto no perfil de saída e a consecución dos obxectivos xerais da educación secundaria obrigatoria, así como alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais.

A todos aqueles alumnos e alumnas que realicen de xeito satisfactorio as actividades de desenvolvemento propostas, facilitaráselle actividades de ampliación que reforcen os contidos traballados e lles permitan continuar construíndo novos coñecementos.

Algunhas posibles ferramentas para organizar a atención á diversidade serían:

1. Organizar ao alumnado en diferentes agrupamentos nas actividades segundo os seus intereses e motivacións.
2. Utilizar materiais variados en ditas actividades: escritos, audiovisuais, manipulativos, etc.
3. Aplicar diversas técnicas e metodoloxías para explicar un mesmo contido.
4. Manter o contacto permanente con este alumnado a través de entrevista persoal e titorías coas familias para saber que parte da materia presenta máis dificultades..
5. Ofrecerlle tempo extra para asimilar as explicacións ou realizar as diferentes tarefas e para resolver probas específicas.

Con todo, para a atención á diversidade do alumnado de educación secundaria obrigatoria estarase ao disposto na lexislación vixente na Comunidade Autónoma de Galicia, ORDE do 8 de setembro de 2021, pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Compresión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Creatividade	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Autonomía	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Igualdade entre sexos	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Respeto mutuo: educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Competencia dixital e comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Dende a materia de música traballaránse os contidos transversais en todas as unidades didácticas do seguinte xeito:

- **Comprensión lectora:** Traballarase principalmente través dos textos para aprender os contidos teóricos, os textos das fontes de información para elaborar os traballos de investigación e os propios textos das cancións.
- **Expresión oral e escrita:** A través da redacción de textos explicativos e traballos de exposición oral e o propio día a día coa expresión de sentimentos, ideas, emocións...
- **Creatividade:** traballarase a través da composición de exercicios e pezas propias, uso de tecnoloxías, creación de letras, regueifas, improvisación...
- **Autonomía:** traballarase coas actividades de interpretación e improvisación, creación de contidos e proxectos propios tanto a nivel individual como grupal.
- **Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial:** Actividades que implican creación de proxectos grupais.
- **Igualdade entre sexos:** Utilización de obras de diversos estilos e épocas compostas tanto por homes como por mulleres, incidindo especialmente no repertorio composto por mulleres e intérpretes femininas, sen obviar ás intérpretes.
- **Consumo responsable:** fomento do espírito crítico. A través da comprensión dos elementos que conforman a música e dos distintos estilos e xéneros musicais que se traballarán na clase, o alumnado conformará unha opinión obxectiva e crítica e isto contribuirá a fomentar un consumo musical responsable
- **Respecto mutuo:** educación emocional e en valores. Actividades musicais grupais nas que é primordial respectar as producións musicais dos demais e axudarse mutuamente.
- **Competencia dixital e comunicación audiovisual:** a través da creación de músicas con ferramentas dixitais e de eventos musicais que engloben non só música e danza, senón tamén propostas audiovisuais que as acompañen. Utilización de diversidade de ferramentas para a escoita recepción.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Actuacións públicas	Traballaranse diversidade de pezas musicais para ser interpretadas en público no Festival de Nadal, conmemoración do Día das Letras Galegas ou Festival de San Felipe.	X		X
Asistencia a concerto didáctico	Prevese a asistencia a algún dos concertos didácticos organizados por Compostela Cultura/Auditorio de Galicia ou pola Sociedade Filharmónica de Vilagarcía		X	

Observacións:

É de especial relevancia para a formación musical do alumnado a súa vivencia como músico ou artista. A interpretación pública é a canle máis idónea para acadar este obxectivo, participando tanto nas actividades organizadas no propio centro como noutros espazos abertos ao público xeral. Así mesmo, a posibilidade de disfrutar de artes escénicas e performativas en vivo, mellora a educación musical do alumnado desenvolvendo o gusto polo arte e a cultura e favorece a súa educación integral.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A selección e temporalización de contidos foi axeitada.
As actividades complementarias cumpriron os obxectivos cos que foron propostas.
Os criterios de avaliación e cualificación foron claros e rigorosos e permitiron o seguimento do progreso do alumnado.
Metodoloxía empregada
As medidas de atención á diversidade foron axeitadas para atender as necesidades de todo o alumnado.
Facilitáronse ao alumnado estratexias de aprendizaxe: lectura comprensiva, búsqueda de información crítica, redacción de documentación técnica...
As actividades propostas foron variadas e axeitadas para favorecer o desenvolvemento dos contidos.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Os recursos e materiais utilizados foron axeitados.
Medidas de atención á diversidade
Realizouse unha avaliación inicial para coñecer o punto de partida do alumnado.
Clima de traballo na aula
O ambiente da clase foi axeitado e produtivo.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Existiu coordinación entre os distintos profesores/as.
Facilitóuselle ao alumnado e ás familias o coñecemento dos criterios de avaliación e cualificación de cada unidade didáctica ao comezo desta.
Outros
Proporcionáronse ao alumnado información sobre o seu progreso e mais facilitáronse as cualificacións.
Proporcionáronse actividades e procedementos para que o alumnado fose recuperando as partes non superadas da materia.

Descrición:

Farase un seguimento da relación de elementos de avaliación do proceso de ensino e a práctica docente que se indican.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O seguimento da programación realizarase trimestralmente, nas distintas reunións de ciclo e departamento; levarase a cabo a través do apartado de "Seguimento UD" da aplicación Proens. Para cada UD comprobaranse as datas de inicio e final, a correspondencia entre sesións previstas e realizadas e o grao de cumprimento do programado para a unidade. No caso de detectar problemas, realizaranse as propostas de mellora e as correccións necesarias.

A finais do segundo trimestre ou inicio do terceiro, o centro realizará entre o alumnado da materia unha enquisa de avaliación da práctica docente e informará o profesorado dos seus resultados.

Ao remate do curso realizarase unha avaliación da programación mediante o apartado "Seguimento final" de Proens, no que se indicará o grao de cumprimento dos indicadores de logro do apartado 8.1. desta programación e se recollerán as propostas de mellora para o curso seguinte.

9. Outros apartados